

Öleni ibra etmek ve kabirde beden

Malatya'dan okuyucumuz: 1-İmamların, cenaze namazı kıldırdıktan sonra 'mevtayı nasıl bilirsiniz?' diye sormalarının ve helallik istemelerinin kaynağı nedir? 2-Kabir azabını ceset mi çeker, ruh mu çeker, beraber mi çekerler? Ceset çekiyorsa ceset zaten çürüyor. Bu da başlı başına bir azap değil mi?"

HÜSN-Ü ŞHADET BİR MAHŞER BELGESİDİR

Dürüstçe yapılmış hüsn-ü şehadet önemlidir.

İnsanlar dünyayı birlikte yaşıyorlar, mahşere birlikte çıkacaklar. Dolayısıyla birlikte yaşayan insanların, akrabaların, komşuların, aynı mahal sakinlerinin birbirleri hakkındaki hüsn-ü şehadetleri ve varsa haklarını helâl etmeleri veya etmemeleri önemlidir.

İnsanların hüsn-ü şehadetleri birer mahşer belgesi olduğu gibi, 'hakkımı helâl ediyorum' sözü de kul hakkının ibrası açısından önemli bir mahşer belgesidir. Bir cenaze hakkında böyle bir hüsn-ü şehadet ve başkalarının onun üzerindeki haklarını helal etmeleri beyanı o kişiyi -gerçek yüzünü, gizli hallerini, şahsî amellerinin muhasebesini Allah'a bırakmak şartıyla,- mahşere dönük olarak ibra etmek, yani aklamak demektir.

Bu aklama şehadeti sünnettir. Allah nezdinde muteberdir.

Ancak kişinin aklanmayacak günahları varsa ve herkesçe biliniyorsa ve yüzde elliden fazla iyi bilinen yanları da yok ise elbette her şeye rağmen o kişiyi aklamak şart değildir.

SİZLER ALLAH'IN ŞAHİTLERİSİNİZ

Hz. Enes (ra) anlatıyor: "Resûlullah (asm)'ın yanından bir cenaze geçti. Oradakiler, cenazeyi hayırla yad ettiler. Peygamber Efendimiz (asm):

"Vacib oldu!" buyurdular.

Sonra bir cenaze daha geçti. Bunu kötü sözlerle yâd ettiler.

Resûlullah (asm) yine:

“Vâcib oldu!” buyurdular.

Hz. Ömer (ra):

“Ya Resulallah! Her iki cenazeye de vacip oldu buyurdunuz. Vacip olan nedir?” diye sordu.

Peygamber Efendimiz (asm):

“Öncekini hayırla yâd ettiniz; ona cennet vacip oldu. İkincisini kötülükle yâd ettiniz; ona da cehennem vacip oldu. Sizler Allah’ın yeryüzündeki şahitlerisiniz!” buyurdu.¹

İNSAN BEDENEN ÖLÜR AMA RUHEN YAŞAR

Kabir hayatı âhiret hayatının ilk durağıdır. Bediüzzaman’ın ifâdesiyle, dünyadan başlayıp kabre, haşre ve ebede kadar uzanıp giden beşer yolculuğunun ilk istasyonudur.²

Kabirden sonra yolculuk da devam ediyor, hayat da! Hayat devam ediyor; çünkü ruh bâkidir. Kabirde insan ceset bakımından ölmüştür; fakat rûhen haydır, yani hayattadır.

Kabir suâli haktır. Kabir azabı haktır. Kabir saadeti haktır. Kabirden sonra ruhun cesetle birlikte yeniden dirilişi haktır.

Kabirde azabı ruh çeker, saadeti de ruh görür. Fakat ceset hissesiz kalmaz! Kabir hayatı açısından ceset ölmüştür; fakat ruha gelen darbelerin çok uzağında değildir. Çünkü günahlarda nefsin irâde beyanı ve şer tercihi her ne kadar ön plânda idiyse de; cesedin fiilî rolü ve bizâtihi iştirâki göz ardı edilemez. Meselâ, koğuculuğu isteyen nefsâni kuvvetler ise, bilfiil icrâ eden dildir.

Dünya hayatında beden ruhun ekipmanı olmuştur. Elbette azapta da, saadette de beraber olmalarını adalet ve hikmet iktiza ediyor.

BEDENİN SEVAPTA DA HİSSESİ BÜYÜKTÜR

Sevap ve hayır noktasında da bu böyledir. Hayra yönlendiren kalbin takvasıdır, hayır için çilelere katlanan ise bedendir.

Namaz için camiye gitmeye yönlendirdiğimiz ayaklarımızın hakkından geçebilir miyiz? Bir fakirin elini tutmakta kullandığımız ellerimizin hakkını görmezden gelebilir miyiz?

Hiç şüphesiz asıl cismânî lezzet de, cismânî azap da “ba’sü ba’de’l-mevtten” sonra, yani mahşerden sonra hayatın Cennet ve Cehennem şeklinde tecellisi çerçevesinde görülecektir. Ve kabir hayatı genel itibariyle ruhânîdir. Fakat bir takım tecellilerden cesedin de hissesini alacağı anlaşılmaktadır.

Dipnotlar:

1 Buhârî, Cenâiz 86, Şehâdet 6; Müslim, Cenâiz 60, (949); Tirmizî, Cenâiz 63, (1058); Nesâî, Cenâiz 50, (4, 49, 50); Ebû Dâvud, Cenâiz 80, (3233).

2 Sözler, s. 27